

Міністерство культури та інформаційної політики України
Харківська державна академія дизайну і мистецтв
Факультет «Образотворче мистецтво»
Кафедра живопису

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

з науково-педагогічної роботи

М. Токар

«*М. Токар*» 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
з практичної підготовки бакалавра
«ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ»

СВО «Бакалавр»

За освітньо-професійною програмою «Станковий живопис»
за спеціальністю «023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація»

Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»

Харків
ХДАДМ
2023

Робоча програма з практичної підготовки бакалавра «ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА» СВО «Бакалавр» за освітньо-професійною програмою «Станковий живопис» за спеціальністю «023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація», галузь знань 02 «Культура і мистецтво».

Розробник:

Є.О. Нестерова—викладачка кафедри живопису ХДАДМ

Робоча програма затверджена
на засіданні кафедри живопису
протокол № 1 від «29» серпня 2023 р.

Завідувачка кафедри М.М. Ковальова

Узгоджено:

Декан факультету «Образотворче мистецтво» В.Я. Шевченко

Схвалено:

Методичною Радою ХДАДМ

Протокол № - 23 -11 від «8» листопада 2023 р.

АНОТАЦІЯ
до практичної підготовки бакалавра
«ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА»

Навчальний процес підготовки здобувача ступеня вищої освіти «Бакалавр» спеціалізації «Станковий живопис» містить практичну складову, частиною якої є педагогічна практика.

Педагогічна практика здобувачів СВО «Бакалавр» відбувається на базі закладів середньої та позашкільної освіти м. Харкова та області відповідно до довгострокових договорів про творче співробітництво та угод проходження практик.

ОПП «Станковий живопис» навчальним планом навчальним планом на педагогічну практику здобувачів відводиться 3 кредити ECTS, 90 годин (45 годин аудиторної роботи та 45 годин самостійної роботи).

Практична підготовка бакалавра забезпечує системну підготовку фахівця станкового живопису: здатність викладати дисципліни у дитячих спеціалізованих художніх і мистецьких закладах освіти.

SUMMARY
to the practical training of a bachelor
"PEDAGOGICAL PRACTICE"

The educational process of training an applicant for a higher education degree "Bachelor" in the specialization "Easel Painting" contains a practical component, part of which is pedagogical practice.

Pedagogical practice of Bachelor's degree students takes place on the basis of secondary and extracurricular education institutions in Kharkiv and the region in accordance with long-term agreements on creative cooperation and internship agreements.

The curriculum of the OPP "Easel Painting" allocates 3 ECTS credits, 90 hours (45 hours of classroom work and 45 hours of independent work) for the pedagogical practice of applicants.

Practical bachelor's training provides systematic training for an easel painting specialist: the ability to teach disciplines in children's specialized art and art educational institutions.

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика педагогічної практики
Кількість кредитів ECTS - 3	Галузь знань 02 Культура і мистецтво Спеціальність 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»	Нормативна
Модулів – 1 Змістовних модулів – 3 Індивідуальне науково-дослідне завдання Загальна кількість годин - 90	Освітньо-професійна програма «Станковий живопис»	Рік підготовки: 3-й Семестри 6-й
Тижневих годин для денної форми навчання: Аудиторних – 15 (3 тижні – 45) Самостійної роботи студента - 45	СВО «Бакалавр»	Лекції - Практичні 45 год. Самостійна робота 45 год. Усього: 90 год. Вид контролю: <i>Диференційований залік</i>

Примітка:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: для денної форми навчання становить – 50 % / 50 %.

2. Мета та задачі

Метою педагогічної практики є безпосереднє знайомство з діяльністю викладача фахових дисциплін в спеціалізованих закладах середньої та позашкільної освіти України, формування необхідних для викладацької роботи основ професійно-педагогічного спілкування.

Перед здобувачами ступеня вищої освіти «Бакалавр» висуваються **завдання**: ознайомитися з правилами та основними особливостями роботи в школах художнього спрямування; оволодіти навичками здійснення підготовки навчально-методичного забезпечення уроків; отримати практичний досвід самостійної професійно-педагогічної діяльності; розвитку здібностей об'єктивного аналізу власної фахової діяльності.

3. Компетентності та програмні результати

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 10. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 14. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципів неприпустимості корупції та будь-яких проявів не доброчесності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК 3. Здатність формулювати цілі особистісного і професійного розвитку та умови їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та індивідуально-особистісних особливостей.

СК 9. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності.

СК 10. Здатність усвідомлювати важливість виконання своєї частини роботи в команді; визначати пріоритети професійної діяльності.

СК 13. Здатність викладати фахові дисципліни у дитячих спеціалізованих художніх та мистецьких закладах освіти.

Програмні результати навчання

ПРН 2. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ПРН 5. Аналізувати та обробляти інформацію з різних джерел.

ПРН 9. Застосовувати знання з історії мистецтв у професійній діяльності, впроваджувати український та зарубіжний мистецький досвід.

ПРН 12. Враховувати психологічні особливості у процесі навчання, спілкування та професійної діяльності.

ПРН 15. Володіти фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації мистецьких творів.

ПРН 17. Популяризувати надбання національної та всесвітньої культурної спадщини, а також сприяти проявам патріотизму, національного самоусвідомлення та етнокультурної самоідентифікації.

4. Зміст і структура «Педагогічна практика».

3М МОДУЛЬ 1. – Проведення заняття «Натюрморт з предметів побуту» у художньому коледжі.

Тема 1. Проведення заняття «Натюрморт з предметів побуту» у художньому коледжі на першому курсі, побудова курсу, документація.

Тема 2. Формування аудиторного курсу. Особливості предметно-тематичної композиції курсу. Програми. Учбова література. Архівно-музейний методичний матеріал приклади (учбові натюрморти). Робота з підручниками та літературою. Тема 3. Педагогічна майстерність викладача.

3М МОДУЛЬ 2. – Тематичний та календарно-тематичний план. Розрахунок навчального часу.

Тема 1. Культура використання методичних матеріалів. Оформлення методичних посібників та щоденнику практики.

Тема 2. Аудиторна робота викладача з студентами.

3М МОДУЛЬ 3 – Урок як методична форма роботи.

Тема 1. Структура і методика практичного заняття.

Тема 2. Основні методики подачі та засвоєння нового матеріалу.

Тема 3. Комунікація під час виконання педагогічної практики зі студентами харківського художнього коледжу. Методика застосування наочності.

Форма підсумкового контролю — диференційний залік.

5. Структура педагогічної практики.

Модуль	Тема	Кількість годин (з них – самостійної роботи)
3М МОДУЛЬ 1. – Проведення заняття «Натюрморт з предметів побуту» у художньому коледжі.	Тема 1. Проведення заняття «Натюрморт з предметів побуту» у художньому коледжі на першому курсі, побудова курсу, документація.	1
	Тема 2.	4

	<p>Формування аудиторного курсу. Особливості предметно-тематичної композиції курсу. Програми. Учбовалітература. Архивно-музейний методичний матеріал приклади (учбові натюрморти). Робота з підручниками та літературою.</p> <p>Тема 3. Педагогічна майстерність викладача.</p>	
<p>ЗМ МОДУЛЬ 2. – Тематичний та календарно-тематичний план. Розрахунок навчального часу.</p>	<p>Тема 1. Культура використання методичних матеріалів. Оформлення методичних посібників та щоденнику практики.</p> <p>Тема 2. Аудиторна робота викладача з студентами.</p>	<p>10 (5)</p> <p>10 (5)</p>
<p>ЗМ МОДУЛЬ 3 – Урок як методична форма роботи.</p>	<p>Тема 1. Структура і методика практичного заняття.</p> <p>Тема 2. Основні методики подачі та засвоєння нового матеріалу.</p> <p>Тема 3. Комунікація під час виконання педагогічної практики зі студентами харківського художнього коледжу. Методика застосування наочності.</p>	<p>20 (15)</p> <p>15 (10)</p> <p>30 (10)</p>
	<p>УСЬОГО ГОДИН за семестр:</p>	<p>90 (45)</p>

6. Самостійна робота

Передбачає розробку та проведення заняття.

7. Методика контролю

Ведення щоденника практики, відвідання методичних занять, підготовка методичних розробок та візуального супроводу заняття.

8. Розподіл балів, які отримують студенти

№ модуля	№ теми, завдання	Форми звітності	Макс. кількість рейтингових балів
ЗМ 1	Теми 1 - 3	виконання індивідуальних практичних робіт	0 - 10
ЗМ 2	Теми 1- 2	Виконання індивідуальних практичних робіт; розробка тематичного плану уроку	0 - 20
ЗМ 3	Теми 1 -3	ведення заняття в харківському художньому коледжі; ведення щоденника практики	0 - 70
	<i>Загальна кількість балів:</i>	<i>Диф.залик</i>	0 - 100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності за шкалою ХДАДМ	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
75 –81	C	добре
64 – 75	D	задовільно
60 –63	E	задовільно
35 – 59	EX	незадовільно з можливістю повторного складання
0 – 34	E	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Рекомендована література:

1. Анорічева-Єршомка А. Академічний живопис: навч. посіб. для студ. ВНЗ. Харків: Колорит, 2009. 232 с., іл.
2. Білецький. П. О. Мова живописних мистецтв. Київ: Радянська школа, 1973. 127 с.
3. Богомазов О. Живопис та його елементи: трактат. Київ: Задумливий страус. 1996. 172 с.
4. Голембієвська Т. З досвіду викладання на III курсі. Україн. акад. мист. *Дослідн. наук.-метод. праці* / Київ: НАОМА. 1995. Вип. 2. С. 27 – 32.
5. Димшиць Е. Натюрморт в українському живописі на зламі XIX – XX століть *Українське мистецтво та архітектура кінця XIX – початку XX ст.*: НАН України ІМФЕ ім. М.Т. Рильського: Київ: Наукова думка, 2000. С. 119 – 135.
6. Жердзицький В. Є. Живопис. Техніка і технологія: навч. пос. Харківська акад. Харків: ХДАДМ. 2006. 332 с.
7. Іттен. Й. Мистецтво кольору: суб'єктивний досвід і об'єктивне пізнання як шлях до мистецтва: навч. посібник. / пер. С. Святиненко., під ред. О. Плаксії. Київ: Вид. ArtHuss, 2022. 95 с.
8. Кафедра живопису ХДАДМ: традиції та сучасність. Ювілейний альбом-кат. / упоряд.: М. Деркач, В. Гальченко. Харків: ХДАДМ. 2015. 239 с.
9. Ковальов Ф. Золотий перетин у живописі. Київ: Вища школа. 1989. 143 с. 90 іл., табл.
9. Ковальова М. М., Федюн Є. О. Натюрморти 1960 – 1970-х років з фондів Харківської державної академії дизайну і мистецтв. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвуз. зб. наук. праць молодих вч. Дрогобицького держ. пед. уні-ту ім. Івана Франка*. Дрогобич, 2020. Т. 5. Вип. 34. С. 87 – 97.
10. Ковальова М. М., Федюн Є. О. Портретні постановки студентів 1950 – 1980-х рр. з фондів Харківської державної академії дизайну і мистецтв. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету ім. Івана Франка*. Дрогобич, 2021. Т. 1. Вип. 42. С. 116–128.
11. Ковтонюк І. А. Методика викладання на I курсі. *Українська академія мистецтва. Дослід. та наук.-метод. праці*. Київ: НАОМА. 1995. Вип. 2. 92 с.
12. Константинов. В. Професор Б. Косарев і його школа темперного живопису. *Становлення, розвиток та сучасні проблеми вищої художньої та художньо-промислової освіти в Україні: тези доп. наук.-метод. конференції*. Харків: ХХПІ, 1997. С. 13 – 16.
13. Марчак В. Про малярство: навч. посіб. Львів: ФОП Стебеляк О. М., 2018. 264 с.
14. Михайленко В. Є., Яковлев М. І. Основи композиції: геометричні аспекти: навч. пос. Київ: Каравелла, 2018. 304 с.

15. Прищенко С. В. Кольорознавство: навч. пос. / за ред. проф. Є. А. Антоновича. Київ : Альтерпрес, 2010. 354 с.
16. Сапатова М. І. Система образотворчих засобів розкриття художнього образу у натюрморті: магістр. робота. Кривий Ріг: 2018. 161 с.
17. Прокопович Т. А., Каленюк О. М., Вахрамєєва Г. І. Основи кольорознавства та декоративно-прикладного мистецтва: навч. пос. Луцьк: Поліграф. центр Друк Формат, ФПО Покора І. О., 2019. 91 с.
18. Смирнов Г. Б. Рисування з натури: навч. пос. Київ: Держ. вид. образотв. мист. і музич. літератури УРСР, 1958. 39 с.
19. Федюн Є. О. Академічні живописні роботи 1970 – 1980-х років учнів Харківського художньо-промислового інституту. *Шості Платонівські читання*: тези доп. Міжнарод. Наук. конф. М-во. Київ, Міністерство культури України. Київ: НАОМА, 2018. С. 151 – 152.
20. Федюн Є. О. Натюрморти 1960 – 1970-х років з фондів Харківського художньо-промислового інституту (ХХІІІ). *Восьмі Платонівські читання*: Тези доп. Міжнар. наук. конф. Київ, Міністерство культури України, НАОМА, 2020. С. 160 – 161.
21. Нестерова Є.О. Професійний живопис в мистецьких школах Харкова 1950-1970-х років: особливості формування та розвитку: дис... канд. мистецтвознавства.: 023.Харків, 2024. 177 с.
22. Fediun, Ye.O. Features of plain air painting in the 1950s and 1970s (Based on works from the funds of the Kharkiv academy of design and arts). // The European Journal of Arts. Vienna. Premier Publishing Ed. 3. 2021. P. 15 – 19.
23. Kovalova, M. M, Fediun, Ye. O. Educational painting works of students of the outstanding Ukrainian artist Borys Kosarev in the 1950s – 1970s // The European Journal of Arts. Vienna. Premier Publishing Ed. 4. 2021. P. 3 – 8.